

RICHARD ROHÁČ TLAKY / PRESSURES

KOK KOŠICKÝ
SAMOSPRÁVNY
KRAJ

GALÉRIA UMELCOV SPIŠA

téma
theme

Nový tematický projekt autora reflektuje psychický a spoločenský tlak, ktorý jednotlivec prežíva v prostredí súdobeho negatívneho sveta. Expresívne maľby charakterizuje spontánne nanášanie farby a gestický maliarsky rukopis. Cyklus výstav Téma.

Cyklus obrazov Richarda Roháča pod názvom **Tlaky** vznikol v rokoch 2024 – 2026. Diela sú charakteristické expresívnymi figurálnymi motívmi a surovým výrazom. V sociálno-kritickej a často sarkastickej tvorbe sa venuje aktuálnym spoločenským témam – človeku a jeho myšlienkam v dobe sociálnych sietí, korupcie, hoaxov a politickej propagandy. Dominantným prvkom jeho obrazov je ľudská hlava, jej predstavy a konštrukcie, ktoré sa premietajú do mimiky tváre. Pokrivené tváre sú zrkadlom spoločnosti chrliacej negatívne správy, s ktorými sa každý musí vyrovnávať. Výstavou **Tlaky** autor upozorňuje nielen na problematiku duševného zdravia jednotlivca, ale aj celej spoločnosti.

Diela sú maľované prevažne akrylovými farbami na plátno, niektoré sú spontánne dokreslené akrylovými fixkami. Spoločným menovateľom jeho tvorby je čierna farba v kontraste s bielou linkou, vystupujúcou z černoty. Čierny podklad zdôrazňuje temnotu ťaživých myšlienok. Pozornému divákovi neujde ani poškodené plátno, ktoré „nesplňa predstavu“ – rovnako ako my nie vždy dokážeme naplniť predstavu iných, pretože nie sme dokonalí. Niektoré diery (zranenia a jazvy) trpezlivo opravuje štopkaním Lívia, doktorka dejín filozofie, dlhoročná partnerka a neodeliteľná súčasť Richardovho života.

Rodíme sa pod tlakom, celý život žijeme či prežívame pod tlakom, pracujeme pod tlakom, stresujeme a ženieme sa, spĺňame termíny a kvóty. Richard na výstave otvorene komunikuje skutočné problémy, ktoré prichádzajú s nevyliciteľnými diagnózami. Jeden z obrazov nesie názov **Metastázy**. Vo svojich príspevkoch na sociálnych sieťach zdieľa každodenný boj človeka s ťažkým zdravotným postihnutím. Keď nahliadneme do jeho sveta, uvedomíme si, aké dôležité je zastaviť sa, prehodnotiť čo nás tlačí a pochopiť, že mnohé z týchto tlakov nie sú v skutočnosti až také podstatné. A tiež to, aké dôležité je nevzdávať sa – nech sa nachádzame v akejkoľvek situácii.

Mgr. art. Eva Čarnoká,
kurátorka výstav

O autorovi

Richard Roháč (6. 6. 1983, Svidník), známy aj pod menom Rochárd Smrťák Riháč, je neobyčajný umelec, ktorý žije a tvorí pri Košiciach na východe Slovenska, obklopený svojimi psami a mačkami. Prívlastok neobyčajný ho vystihuje preto, že sa vymyká súčasným trendom a jeho rukopis bol vždy svojský – surový, autentický, no zároveň hlboko úprimný.

Študoval na Škole umeleckého priemyslu na Jakobyho ulici v Košiciach, odbor propagačná grafika (1999 – 2003) a následne na Fakulte umení Technickej univerzity (TU) v Košiciach, kde v roku 2011 ukončil magisterské štúdium v odbore voľné výtvarné umenie v Ateliéri súčasného obrazu Adama Szentpéteryho, významného predstaviteľa geometrickej abstrakcie. V Roháčovej tvorbe sa však abstrakcia objavuje len miestami – najmä v momentoch, keď sa gesticky a spontánne maľované figúry zlievajú do jednej vyabstrahovanej masy plnej štruktúr. Podstatou jeho tvorby je vždy človek – nedokonalá figúrka v pretlaku deformovaného sveta a vrstvenie pretekajúcich pocitov, návalov a nahromadených myšlienok v ľudskej hlave. Richard Roháč na Fakulte umení TU v Košiciach úspešne absolvoval aj doktorandské štúdium (2016) na Katedre dizajnu. V rámci dizertačnej práce realizoval autorské plagáty.

Spomenutie jeho alma mater na Jakobyho ulici nie je náhodné – práve tam sa formoval jeho vzťah k umeniu a možno aj k tvorbe Júliusa Jakobyho, s ktorým ho spája maľovanie pamäti, expresívny rukopis a citlivosť pre vnútorný svet človeka. Okrem spontánneho, rýchleho maľovania má s Jakobym spoločné aj to, že sa obaja od detstva vyrovnávali so zdravotnými ťažkosťami, ktoré ovplyvňovali ich každodenný život a prehlbovali ich vnímavosť voči okolitému svetu.

Kurátorka: Mgr. art. Eva Čarnoká

Produkcia: Mgr. Mária Šabl'ová, Mgr. Lucia Benická – GUS

Grafika: Mgr. art. Ivana Babejová, ArtD. – GUS

Preklady: Bc. Gavin Cowper

Produkcia: Galéria umelcov Spiša – kultúrne zariadenie Košického samosprávneho kraja